

Asia: VN/5468/2020-TEM-105

Kaupan toimialan tulevaisuusselonteko

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnot lukuun 1. Selonteon tausta, tarkoitus ja laatiminen

-

Lausunnot lukuun 2. Kaupan toimialan tilanne- ja muutoskuva

-

Lausunnot lukuun 3. Kuluttajakäyttäytyminen ja asiakaslähtöisyys

-

Lausunnot lukuun 4. Kaupan alan työllisyys, osaaminen ja koulutus

-

Lausunnot lukuun 5. Kauppa osana alueiden elinvoimaisuutta ja huoltovarmuutta

-

Lausunnot lukuun 6. Digitalisaatio kaupan alan uudistajana ja globaalikauppa

Luvussa olisi syytä huomioida myös alkoholin etämyynti ja lääkkeiden verkkokauppa. Alkoholin ja lääkkeiden verkkomyyntiin liittyvää sääntelyä tulisi selkeyttää ja näin taata Suomessa toimiville kaupan yrityksille samat toimintaedellytykset kuin muilla kaupan alan yrityksillä EU:n alueella.

Lausunnot lukuun 7. Kestävä kauppa, ilmastonmuutos ja yritysvastuu

Myös Suomessa selvitetään kansallista sääntelyä yritys vastuusta. Monet yritys vastuun teemat ovat kuitenkin globaaleja, joten eurooppalaisen sääntelyn tulisi olla ensisijainen vaihtoehto. Kansallinen lainsäädäntö ei ole toivottavaa, koska suomalaisten vaatimusten täytäntöönpano saattaa kansainvälisten yritysten kohdalla olla haastavaa. Samalla lainsäädännön pirstaloitumisesta seuraa, että useissa maissa toimiva yritys joutuu noudattamaan toisistaan poikkeavia vaatimuksia, mikä kasvattaa hallinnollisia kustannuksia ja heikentää suomalaisten yritysten kilpailuedellytyksiä. EU-tasoinen lainsäädäntö kohtelee toimijoita tasapuolisesti.

7.3 / Kehittämisehdotus 24

Kehitysehdotuksessa mainittu yrityslähestymiskielto olisi erittäin tervetullut kehitys myös Suomessa, missä lainsäädäntö ei tällä hetkellä anna kaupalle riittävää mahdollisuutta estää uhkaavia tilanteita tai toistuvaa häirintää.

Lausunnot lukuun 8. Markkinoiden toimivuus ja kilpailullisuus sekä markkinoiden välinen sääntely

Päivittäistavarakaupan määräävää markkina-asemaa koskeva pykälä 4 a §. Kaupan keskittymistä käsittelevässä keskustelussa on aina syytä huomioida vaikutukset kuluttajalle. Suomessa sekä kauppa että elintarviketeollisuus on poikkeuksellisen keskittynyttä, mikä vähentää myös aina kuluttajan valinnanvapautta.

Luvussa mainitaan sääntelyn sujuvoittamisen tarve erityisesti alkoholi- ja lääkejakelun osalta. Toivoisimme, että selonteko ottaisi selkeästi kantaa siihen, miten sääntelyä ja lainsäädäntöä tulisi kehittää.

PTY:n Taloustutkimuksella teettämän selvityksen mukaan enemmistö suomalaisista toivoo mietoja viinejä ruokakauppoihin. Alkoholilainsäädäntöä ja Alkon monopoliasemaa on syytä tarkastella osana kaupan alan kehittämistä jo ensi vaalikaudella.

Lääkkeiden vähittäisjakelun uudistamiselle on selkeä tarve. Uudistuksen yhteydessä tulisi tarkastella apteekkien toiminnan harjoittamiseen ja omistamiseen liittyvää säätelyä, apteekkien määrä ja sijaintisääntelystä luopumista, hallitun hintakilpailun sallimista ja turvalliseksi määriteltujen itsehoitolääkkeiden myynnin vapauttamista apteekkien ulkopuolelle.

Private label -tuotteet. Kaupan omien tuotemerkkien positiivisia puolia kuluttajalle ja koko ruokaketjulle ei ole huomioitu riittävän laajasti. Kaupan omien merkkien valmistaminen työllistää Suomessa, luo kysyntää kotimaisille raaka-aineille ja tuo tuloja koko ruokaketjulle. Elintarviketeollisuudelle ne tuovat kasvun ja kehityksen lisäksi myös ennustettavuutta, tuotannon optimointia ja investointimahdollisuuksia, joskus myös vientiä. Kuluttajalle kaupan omat merkit myönteinen asia, ja tarkoittavat valinnanvaraa ja edullisia hintoja.

Lausunnot lukuun 9. Yhteenveto kehittämissuhteista

-

1. Kansallinen kehittämistyö: luodaan uusia ja kehitetään voimassa olevia kansallisia järjestelmiä, toimintamalleja ja säännöksiä edistämään kaupan alan uudistumista sekä kasvukykyä (painopistealue 1)

-

2. Resursointi: vauhditetaan kaupan alan uudistumista, kasvua ja kansainvälistymistä TKI-panoksilla ja ohjelmatyöllä (painopistealue 2)

-

3. Kansainvälinen vaikuttamistyö: vaikutetaan kansainvälisesti EU-tasolla ja EU-alueen ulkopuolella kaupan alaa koskeviin sisältöihin/asioihin (painopistealue 3)

-

Kaupan alan visio vuonna 2032

-

Kaupan alan skenaariot vuonna 2032

-

10 a. Ekosysteemisesti uudistunut kansainvälisesti kilpailukykyinen kauppa -skenaario

-

10 b. Kilpailuhaitan kokenut kauppa -skenaario

-

10 c. Kilpailukyvyyn menettänyt kauppa -skenaario

-

11. Muut mahdolliset palautteet ja kommentit

Lidl Suomi kiittää mahdollisuudesta antaa lausunnon kaupan alan tulevaisuusselonteosta.

Riikonen Pilvi-Sisko
Lidl Suomi